

پرتودهی به خانم های باردار

چرا پرتوگیری زنان باردار مهم است؟

هنگامی که شخصی در معرض پرتوهای ایکس قرار می گیرد، به اصطلاح پرتوگیری می کند. پرتوگیری از تابش ایکس ممکن است برای موجودات زنده ای مانند انسان خطرناک باشد. حساسیت همه موجودات به پرتو ایکس یکسان نیست. جنین انسان، چون به سرعت در حال رشد است، بیش از یک انسان بالغ آسیب پذیر است.

آیا هر گونه تصویربرداری با پرتو ایکس خطرناک است؟

تصویربرداری هایی که به طور معمول در رادیولوژی ها انجام می شود حساب شده است و شدت تابش ایکس به کار رفته در آنها کمتر از آن است که خطرناک باشد. با این وجود، برای جنینی که ممکن است به تابش حساس باشد، بسیار سخت گیرانه رفتار می شود و برای خانم های باردار از تصویربرداری با تابش ایکس پرهیز می شود، مگر در مواردی که ضروری باشد. در این موارد ضروری هم معمولاً جایی برای نگرانی نیست.

- هنگام تصویربرداری از دندان ها، سر، گردن، سینه، دست ها، و یا پاها پرتویی که به جنین می رسد ناچیز است.
- اگر تصویربرداری با پرتو ایکس پیش از تشکیل جنین باشد هیچ جای نگرانی نیست، پرتوهای ایکس در بدن باقی نمی ماند.

چه نوع تصویربرداری هایی ممکن است به جنین آسیب برساند؟

۱. رادیولوژی از ناحیه شکم و لگن یک زن باردار ممکن است به جنین آسیب برساند.
 ۲. فلوروسکوپی از ناحیه شکم و لگن یک زن باردار ممکن است به جنین آسیب برساند.
 ۳. سی تی سکن از ناحیه شکم و لگن یک زن باردار ممکن است به جنین آسیب برساند.
- در هر حال خطری که جنین را تهدید می کند به سن جنین و به مقدار پرتو بستگی دارد. مراجعی هستند که می توانند احتمال آسیب رسیدن به جنین را تخمین بزنند، و وضعیت را برای شما روشن کنند. در این باره با

پزشک خود مشورت کنید. به طور کلی می توان گفت هرچه سن جنین بیش تر باشد، احتمال آسیب رسیدن به آن کم تر می شود. اگر مدت زمان بارداری به سه دوره تقسیم شود؛ خطر پرتوگیری جنین در سه ماهه ی نخست بارداری بیشینه، در سه ماهه ی دوم بارداری کمتر، و در ی سوم ماهه بارداری کمینه است.

دو هفته ی اول پس از لقاح

جنین در این دوره نسبت به ناهنجاری های ناشی از تابش ایکس بسیار مقاوم است؛ مگر این که پرتوگیری در محدوده ی مرگ بار باشد. در صورت وقوع چنین مواردی باید سقط کردن جنین بررسی شود.

از هفته ی سوم تا هفته ی هشتم بارداری

در این دوره، جنین در مرحله ی رشد ابتدایی، و حساسیت آن به تابش کم است .

از هفته ی هشتم تا هفته ی بیستم بارداری.

در این دوره سامانه ی اعصاب مرکزی جنین شکل گرفته است که به تابش حساس است ؛ با وجود این، حتی در این دوره نیز پرتوگیری های بسیار بالا مسئله ساز می شود. دز های بسیار بالا (بسیار بیشتر از دز مورد استفاده در رادیولوژی) می تواند باعث کاهش توانایی ذهنی نوزاد در آینده شود.

از هفته ی بیستم تا پایان بارداری

در این دوره، رشد جنین تقریبا کامل شده است و واکنش اندام های جنین تفاوتی با واکنش اندام های یک نوزاد و حتی مادرش ندارد.

هنگام مراجعه به مراکز تصویربرداری چه باید کرد؟

پیش از هر کاری، پزشک و مسئولین مرکز تصویربرداری را از بارداری یا احتمال بارداری خود مطلع کنید. به علائم هشدار دهنده در مراکز تصویربرداری توجه نموده و آن ها را جدی بگیرید. اگر باردار هستید یا احتمال دارد باردار باشید، همراه بیمار وارد اتاق تصویربرداری نشوید. این کار ضرورتی ندارد.

گروه هدف: خانم های باردار